

Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 29 januari 2015, nr. 2015-0000058635, houdende wijziging van de Tijdelijke experimentenregeling centrale stemopneming in verband met de gecombineerde staten- en waterschapsverkiezingen en de wijziging van het Tijdelijk experimentenbesluit stembiljetten en centrale stemopneming in verband met het vervoer van stembescheiden en de zitting van het gemeentelijk stembureau bij het experiment met een centrale stemopneming

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Gelet op artikel 41, tweede lid, en artikel 46 van het Tijdelijk experimentenbesluit stembiljetten en centrale stemopneming;

Besluit:

ARTIKEL I

De Tijdelijke experimentenregeling centrale stemopneming wordt als volgt gewijzigd:

A

In het opschrift van paragraaf 2 en in artikel 3, eerste en tweede lid, wordt 'de stembus' telkens vervangen door: de transportbox.

B

Artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het eerste tot het tweede en het tweede tot het derde lid, wordt een lid toegevoegd, luidende:

1. Voordat de pakken, bedoeld in artikel N 2, van de Kieswet en artikel 23, eerste lid, Experimentenbesluit overeenkomstig artikel 24, eerste lid, Experimentenbesluit in de transportbox worden geplaatst, vergewist het stembureau zich ervan dat de transportbox leeg is.

2. In het derde lid (nieuw) wordt 'bedoeld in het eerste lid:' vervangen door: bedoeld in het tweede lid:

C

Na artikel 6 wordt een artikel toegevoegd, luidende:

Artikel 6a

1. Voor zover, bij een combinatie van stemmingen als bedoeld in de artikelen J 6 en J 6a van de Kieswet, het gemeentelijk stembureau het vermoeden heeft dat stembescheiden van de verkiezing waarvoor het gemeentelijk stembureau is ingesteld, in de verzegelde pakken van een andere verkiezing terecht zijn gekomen, kan het gemeentelijk stembureau, na een verzoek aan burgemeester en wethouders om de desbetreffende pakken naar het gemeentelijk stembureau over te brengen, deze pakken openen en de stembescheiden van de verkiezing waarvoor het gemeentelijk stembureau is ingesteld, die in de pakken van de andere verkiezing worden aangetroffen, uit de desbetreffende pakken halen en bij zijn stemopneming betrekken.
2. Indien een situatie als bedoeld in het eerste lid zich voor heeft gedaan, maakt het gemeentelijk stembureau hiervan melding in het proces-verbaal en brengt het onverwijld een afschrift van het proces-verbaal over naar het hoofdstembureau, respectievelijk het centraal stembureau van de andere verkiezing.

D

Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt 'nadat een stembus is geopend,' vervangen door: nadat een transportbox is geopend,.
2. In het eerste en tweede lid wordt 'de stembus' telkens vervangen door: de transportbox.

E

In de artikelen 10 en 11 wordt 'stembussen' telkens vervangen door: transportboxen.

F

De bijlage, bedoeld in artikel 13, eerste en tweede lid, wordt vervangen door de bijlage die bij deze regeling is opgenomen.

ARTIKEL II

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk*

Mobiel stembureau. Wat waren de locaties en openingstijden?

Locatie _____ Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Locatie _____ Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Locatie _____ Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Locatie _____ Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Gegevens stembureauleden

Voorletter(s) en achternaam stembureau lid

Op welke tijdstippen aanwezig?

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

3. Toegelaten kiezers

Hoeveel kiezers mochten stemmen met een:

- geldige stempas _____

- geldig volmachtbewijs (schriftelijk of via achterkant van stempas/kiezerspas) _____

- geldige kiezerspas (pas om te stemmen in andere gemeente) _____

Hoeveel kiezers zijn er toegelaten tot de stemming? _____ (A)

4. Getelde stembiljetten

Zie voor het aantal geldige stemmen de bijlage bij dit formulier, waar het aantal stemmen per lijst wordt aangegeven.

Hoeveel stembiljetten zijn bij de voorlopige telling door het stembureau in totaal geteld?

- geldige stemmen op een kandidaat _____

- blanco stemmen _____
 - ongeldige stemmen _____
- _____ +
- Hoeveel stembiljetten zijn er in totaal geteld? _____ (B)

5. Verschil toegelaten kiezers en getelde stembiljetten

Is er een verschil tussen het aantal toegelaten kiezers (A) en het aantal getelde stembiljetten door het stembureau (B)?

- Nee. Ga door met onderdeel 6.
- Ja, er zijn meer stembiljetten geteld dan er kiezers zijn toegelaten, namelijk _____ stembiljetten.
- Ja, er zijn minder stembiljetten geteld dan er kiezers zijn toegelaten, namelijk _____ stembiljetten.

Hoe is het verschil mogelijk te verklaren?

Kruis een reden aan van het verschil en geef aan hoe vaak hier sprake van was.

Het is mogelijk om meerdere vakjes aan te kruisen.

Mogelijke reden van het verschil

Hoe vaak sprake van?

☐ Kiezers die een stembiljet hebben gekregen, hebben toch niet gestemd.	_____ keer
☐ Er zijn te weinig stembiljetten uitgereikt.	_____ keer
☐ Er zijn te veel stembiljetten uitgereikt.	_____ keer
☐ Er zijn stembiljetten kwijtgeraakt.	_____ keer
☐ Geen verklaring.	_____ keer
☐ Andere verklaring, namelijk: _____	_____ keer

6. Onregelmatigheden

Waren er onregelmatigheden tijdens het stemmen of tijdens het tellen van de stemmen?

- Nee.
- Ja. Om wat voor onregelmatigheid gaat het?

Noteer de onregelmatigheid, geef aan hoe vaak hier sprake van was en geef toelichting als dat nodig is. Voorbeelden van onregelmatigheden: het brandalarm ging af en het stemlokaal moest worden ontruimd, activiteiten in of dichtbij het stemlokaal beïnvloedden de kiezer, de stembus was vol en er was geen tweede stembus, een stembureaulid was te laat of is helemaal niet gekomen.

7. Bezwaren van kiezers

Tijdens de stemming

Hadden de aanwezige kiezers bezwaren (klachten of aanmerkingen) tijdens de stemming?

Nee.

Ja. Wat was het bezwaar?

Noteer het bezwaar, ook als u het er niet mee eens bent. Geef aan hoe vaak het bezwaar is gemeld en geef toelichting als dat nodig is. Heeft het stembureau een opmerking bij het bezwaar? Zet die er dan ook bij. Voorbeelden van bezwaren tijdens de stemming: het stembureau is moeilijk bereikbaar, er staan meerdere mensen in een stemhokje, de potloden doen het niet.

Tijdens het tellen van de stemmen

Hadden de aanwezige kiezers bezwaren (klachten of aanmerkingen) tijdens de voorlopige telling van de stemmen door het stembureau?

Nee.

Ja. Wat was het bezwaar?

Noteer het bezwaar, ook als u het er niet mee eens bent. Geef aan hoe vaak het bezwaar is

gemeld en geef toelichting als dat nodig is. Heeft het stembureau een opmerking bij het bezwaar? Zet die er dan ook bij. Voorbeelden van bezwaren tijdens de voorlopige telling: een stembiljet wordt onterecht geldig, ongeldig of blanco verklaard, het voorlopige resultaat van de stemming wordt niet bekend gemaakt, er wordt een onjuist voorlopig resultaat van de stemming bekend gemaakt.

8. Ondertekening stembureau

Alle aanwezige stembureauleden moeten het proces-verbaal na afloop van de voorlopige telling ondertekenen. Dit zijn minimaal drie leden inclusief de voorzitter. Tellers ondertekenen het proces-verbaal niet.

Datum |__| - |__| - |____| (dd-mm-jjjj)

	Voorletter(s) en achternaam	Handtekening
Voorzitter	1 _____	_____
Leden	2 _____	_____
	3 _____	_____
	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____

Model I: Proces-verbaal van een stembureau bij het experiment met een centrale stemopneming

Bijlage bij Model I: aantal stemmen per lijst

Let op: de voorzitter van het stembureau moet een paraaf zetten op alle pagina's van de bijlage.

Partijnaam _____
Lijstnummer _____
Aantal stemmen _____

Partijnaam _____
Lijstnummer _____
Aantal stemmen _____

Partijnaam _____
Lijstnummer _____
Aantal stemmen _____

Partijnaam _____
Lijstnummer _____
Aantal stemmen _____

Etc.

Paraaf van de voorzitter van het stembureau:

Model II: Proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau

Proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau

Waarom een proces-verbaal?

Met een proces-verbaal legt een gemeentelijk stembureau verantwoording af over:

- het verloop van de stemming en de stemopneming in een gemeente;
- het tellen van de stemmen door het gemeentelijk stembureau van een gemeente.

Het is belangrijk dat het proces-verbaal duidelijk en volledig is, want op basis van de processen-verbaal wordt de verkiezingsuitkomst vastgesteld. Het proces-verbaal is openbaar. Alle aspecten van de stemopneming die relevant kunnen zijn voor het bepalen van de uitkomst van de verkiezing moeten in het proces-verbaal staan.

Waarom dit formulier?

Dit formulier is gemaakt om ervoor te zorgen dat alle gemeentelijke stembureaus op dezelfde manier een proces-verbaal maken. Bovendien werkt het formulier als een checklist. Als alle onderdelen goed zijn ingevuld, dan voldoet het proces-verbaal aan de eisen van de Kieswet. Vul het formulier daarom correct en zo volledig mogelijk in.

1. Verkiezing

Het gaat om de verkiezing van:

- de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
 de leden van de provinciale staten van

het algemeen bestuur van het waterschap

de leden van de gemeenteraad van

het Europees Parlement

Datum verkiezing |__| - |__| - |____| (dd-mm-jjjj)

2. Zitting

Het betreft de openbare zitting van het gemeentelijk stembureau in de gemeente

Datum zitting _____

Tijdstip aanvang zitting |__| : |__| uur.

Tijdstip einde zitting |__| : |__| uur.

3. Gemeentelijk stembureau

Gegevens leden gemeentelijk stembureau

Voorletter(s) en achternaam lid gemeentelijk stembureau
(indien er meerdere tellocaties waren, per lid de locatie
vermelden)

Op welke tijdstippen aanwezig?

Naam: _____
Locatie: _____

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.
Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Naam: _____
Locatie: _____

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.
Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Naam: _____
Locatie: _____

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.
Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Naam: _____
Locatie: _____

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.
Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Naam: _____
Locatie: _____

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.
Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Naam: _____
Locatie: _____

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.
Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

Naam: _____
Locatie: _____

Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.
Van |__| : |__| tot |__| : |__| uur.

4. Stembureaus

Overzicht van de nummers en locaties van alle stembureaus binnen de gemeente:

Nummer _____ Locatie stembureau _____
Nummer _____ Locatie stembureau _____
Nummer _____ Locatie stembureau _____
Nummer _____ Locatie stembureau _____

Etc.

5. Aantal stemmen per lijst en per kandidaat in de gemeente

Partijnaam _____		
Lijstnummer _____		
Nummer op de lijst	Naam kandidaat	Aantal stemmen
1		
2		
3		
4		

(etc.)	Totaal (stemcijfer)	
--------	----------------------------	--

Etc.

6. Aantal geldige, blanco en ongeldige stemmen in gemeente zoals vastgesteld door het gemeentelijk stembureau

Het aantal geldige stemmen bedraagt _____

Het aantal blanco stemmen bedraagt _____

Het aantal ongeldige stemmen bedraagt _____

_____ +

Het totaal aantal stemmen bedraagt _____

7. Toegelaten kiezers in gemeente zoals vastgesteld door de stembureaus (overnemen uit processen-verbaal stembureaus)

Hoeveel kiezers zijn in de gemeente toegelaten tot de stemming met een:

- geldige stempas _____

- geldig volmachtbewijs (schriftelijk of via achterkant van stempas/kiezerspas) _____

- geldige kiezerspas (pas om te stemmen in andere gemeente) _____

_____ +

Hoeveel kiezers zijn er in de gemeente toegelaten tot de stemming? _____

8. Verschil toegelaten kiezers en getelde stembiljetten vastgesteld door het gemeentelijk stembureau

Zijn er verschillen vastgesteld tussen het aantal toegelaten kiezers zoals vastgesteld door de stembureaus en de door het gemeentelijk stembureau getelde stembiljetten?

Nee. Ga door naar paragraaf 9.

Ja, voor de stembureaus met de nummers _____
_____ zijn door het gemeentelijk stembureau
meer stembiljetten geteld, dan dat er kiezers zijn toegelaten tot de stemming.

Ja, voor de stembureaus met de nummers _____
_____ zijn door het gemeentelijk stembureau
minder stembiljetten geteld, dan dat er kiezers zijn toegelaten tot de stemming.

Voor de stembureaus met de nummers _____ is het aantal toegelaten kiezers opnieuw vastgesteld door het gemeentelijk stembureau.

Toegelaten kiezers in gemeente zoals vastgesteld door het gemeentelijk stembureau

Vul hieronder het aantal stembescheiden in zoals vastgesteld door het gemeentelijk stembureau. Om de totalen te bepalen gebruikt u de door het gemeentelijk stembureau ingevulde uitkomsten per stembureau (Bijlage 2 bij Model II). Indien er geen aanleiding was voor het gemeentelijk stembureau om opnieuw het aantal toegelaten kiezers te bepalen, omdat er geen verschillen werden geconstateerd, geldt hetgeen is opgenomen in paragraaf 3. van Bijlage 2 bij Model II. Indien er wel verschillen zijn geconstateerd door het gemeentelijk stembureau, geldt hetgeen is opgenomen in paragraaf 4 van Bijlage 2 bij Model II.

Het aantal stempassen	_____
Het aantal kiezerspassen	_____
Het aantal volmachten	_____ +
Het aantal toegelaten kiezers	_____
Het aantal stembiljetten	_____

(zie paragraaf 5 van dit proces-verbaal)

Mogelijke verklaringen voor verschillen

Zijn er in de processen-verbaal van de stembureaus redenen vermeld die de verschillen, geconstateerd door de stembureaus, kunnen verklaren?

Mogelijke reden van het verschil blijkens de processen-verbaal van de stembureaus	Hoe vaak sprake van?
☐ Kiezers die een stembiljet hebben gekregen, hebben toch niet gestemd.	_____ keer
☐ Er zijn te weinig stembiljetten uitgereikt.	_____ keer
☐ Er zijn te veel stembiljetten uitgereikt.	_____ keer
☐ Er zijn stembiljetten kwijtgeraakt.	_____ keer
☐ Geen verklaring.	_____ keer
☐ Andere verklaring, namelijk _____	

Zijn er bij het gemeentelijk stembureau andere redenen bekend die het (overige) verschil kunnen verklaren?

Zijn er door het gemeentelijk stembureau overige of andere verschillen geconstateerd, die niet door de stembureaus zijn vastgesteld?

9. Mogelijke onregelmatigheden die verband houden met gecombineerde verkiezingen

Zijn er stembiljetten, stempassen, volmachtbewijzen of kiezerspassen van een andere verkiezing aangetroffen?

Nee.

Ja, er zijn stembiljetten/stempassen/volmachtbewijzen/kiezerspassen van de verkiezing van _____ aangetroffen. Deze stembescheiden zijn in aparte pakken verpakt en verzegeld en overgebracht naar B&W van de gemeente. *Noteer hier en op het pak het nummer van het betreffende stembureau en het aantal stembiljetten, dan wel stempassen, volmachtbewijzen of kiezerspassen dat is aangetroffen.*

Zijn de verzegelde pakken van een andere verkiezing geopend omdat er een gegronnd vermoeden bestond dat stembiljetten, stempassen, volmachtbewijzen of kiezerspassen van deze verkiezing zich in deze pakken bevonden?

Nee.

Ja, er zijn verzegelde pakken van de verkiezing van _____ geopend.

Hierin zijn aangetroffen en bij de stemopneming van de eigen verkiezing betrokken:

Noteer hier het nummer van het betreffende stembureau en het aantal stembiljetten, dan wel stempassen, volmachtbewijzen of kiezerspassen dat is aangetroffen.

10. Bezwaren van kiezers

Hadden de aanwezige kiezers bezwaren (klachten of aanmerkingen) tijdens de stemopneming door het gemeentelijk stembureau?

Nee.

Ja. Wat was het bezwaar?

Noteer het bezwaar, ook als u het er niet mee eens bent. Geef aan hoe vaak het bezwaar is gemeld en geef toelichting als dat nodig is. Heeft het stembureau een opmerking bij het bezwaar? Zet die er dan ook bij. Voorbeelden van bezwaren: een stembiljet wordt onterecht geldig, ongeldig of blanco verklaard, het resultaat van de stemopneming wordt niet bekend gemaakt, er wordt een onjuist resultaat van de stemopneming bekend gemaakt.

11. Onregelmatigheden tijdens zitting gemeentelijk stembureau

Gedurende de zitting van het gemeentelijk stembureau hebben zich onderstaande onregelmatigheden voorgedaan:

12. Ondertekening gemeentelijk stembureau

Alle aanwezige leden van het gemeentelijk stembureau moeten het proces-verbaal ondertekenen na afloop van de telling. Dit zijn minimaal vijf leden inclusief de voorzitter. Tellers ondertekenen het proces-verbaal niet.

Datum |__| - |__| - |____| (dd-mm-jjjj)

	<i>Voorletter(s) en achternaam</i>	<i>Handtekening</i>
Voorzitter	1 _____	_____
Leden	2 _____	_____
	3 _____	_____
	4 _____	_____
	5 _____	_____
	_____	_____
	_____	_____

Model II: Proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau

Bijlage 1 bij Model II: Verslag bezwaren stembureaus

Dit verslag vermeldt alle bezwaren en onregelmatigheden die staan vermeld in de processen-verbaal van de stembureaus.

De processen-verbaal van de stembureaus vermelden de volgende onregelmatigheden, bezwaren en reacties daarop.

Nummer stembureau _____

Onregelmatigheden

Bezwaar

Naar aanleiding van bovenstaand bezwaar heeft het stembureau als onderstaand gereageerd:

Etc.

Paraaf van de voorzitter van het gemeentelijk stembureau:

Model II: Proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau

Bijlage 2 bij Model II: Uitkomsten per stembureau

Nummer stembureau _____

Locatie stembureau _____

1. Aantal stemmen per lijst en kandidaat

Partijnaam _____		
Lijstnummer _____		
Nummer op de lijst	Naam kandidaat	Aantal stemmen
1		
2		
3		
4		
(etc.)		Totaal (stemcijfer)

Partijnaam _____		
Lijstnummer _____		
Nummer op de lijst	Naam kandidaat	Aantal stemmen
1		
2		
3		
4		
(etc.)		Totaal (stemcijfer)

Etc.

Het aantal op een kandidaat uitgebrachte stemmen bedraagt _____

Het aantal blanco stemmen bedraagt _____

Het aantal ongeldige stemmen bedraagt _____ +

Het totaal aantal stemmen bedraagt _____

2. Zijn er stembiljetten aangetroffen van een andere verkiezing?

Nee.

Ja, er zijn _____ stembiljetten aangetroffen van de verkiezing van _____ . Deze zijn in aparte pakken verpakt en verzegeld en overgebracht aan B&W van de gemeente.

3. Zijn er verschillen geconstateerd tussen het aantal door het gemeentelijk stembureau getelde stembiljetten en het aantal toegelaten kiezers zoals vastgesteld door het stembureau?

Nee. Vul hieronder de aantallen in zoals vastgesteld door het stembureau en ga door naar paragraaf 7.

Het aantal stempassen zoals vastgesteld door het stembureau _____

Het aantal kiezerspassen zoals vastgesteld door het stembureau _____

Het aantal volmachten zoals vastgesteld door het stembureau _____ +

Het aantal toegelaten kiezers zoals vastgesteld door het stembureau _____

Ja, door het gemeentelijk stembureau zijn _____ stembiljetten **meer** geteld, dan er volgens het proces-verbaal van het stembureau kiezers zijn toegelaten tot de stemming.

Ja, door het gemeentelijk stembureau zijn _____ stembiljetten **minder** geteld, dan er volgens het proces-verbaal van het stembureau kiezers zijn toegelaten tot de stemming.

4. Naar aanleiding van de geconstateerde verschillen heeft het gemeentelijk stembureau de stempassen, kiezerspassen en volmachtbewijzen opnieuw geteld en het aantal toegelaten kiezers voor dit stembureau als volgt vastgesteld:

Het aantal stempassen zoals vastgesteld door het gemeentelijk stembureau _____

Het aantal kiezerspassen zoals vastgesteld door het gemeentelijk stembureau _____

Het aantal volmachten zoals vastgesteld door het gemeentelijk stembureau _____ +

Het aantal toegelaten kiezers zoals vastgesteld door het gemeentelijk stembureau _____

Het aantal stembiljetten zoals vastgesteld door het gemeentelijk stembureau _____

De stempassen, kiezerspassen en schriftelijke volmachten zijn door het gemeentelijk stembureau _____ keer geteld.

De stembiljetten zijn door het gemeentelijk stembureau _____ keer geteld.

5. Zijn er in het proces-verbaal van het stembureau redenen gegeven die het verschil tussen het aantal door het gemeentelijk stembureau getelde stembiljetten en het aantal toegelaten kiezers zoals vastgesteld door het stembureau kunnen verklaren?

Mogelijke reden van het verschil blijktens de processen-verbaal van de stembureaus

Hoe vaak sprake van?

Kiezers die een stembiljet hebben gekregen, hebben toch niet gestemd. _____ keer

Er zijn te weinig stembiljetten uitgereikt. _____ keer

Er zijn te veel stembiljetten uitgereikt. _____ keer

Er zijn stembiljetten kwijtgeraakt. _____ keer

Geen verklaring. _____ keer

Andere verklaring, namelijk _____

6. Zijn er bij het gemeentelijk stembureau andere redenen bekend die het (overige) verschil kunnen verklaren?

7. Zijn er door het gemeentelijk stembureau overige of andere verschillen geconstateerd, die niet door het stembureau zijn vastgesteld?

8. Zijn er stempassen, volmachtbewijzen of kiezerspassen van een andere verkiezing aangetroffen?

Nee.

Ja, er zijn stempassen/volmachtbewijzen/kiezerspassen van de verkiezing

van _____ aangetroffen. Deze stembescheiden zijn in aparte pakken verpakt en verzegeld en overgebracht aan B&W van de gemeente. *Noteer hier en op het pak het nummer van het betreffende stembureau en het aantal stembiljetten, dan wel stempassen, volmachtbewijzen of kiezerspassen dat is aangetroffen.*

Zijn de verzegelde pakken van een andere verkiezing geopend omdat er een gegronde vermoeden bestond dat stembiljetten, stempassen, volmachtbewijzen of kiezerspassen van deze verkiezing zich in deze pakken bevonden?

Nee.

Ja, er zijn verzegelde pakken van de verkiezing van _____ geopend.

Hierin zijn aangetroffen en bij de stemopneming van de eigen verkiezing betrokken:

(Noteer hier het nummer van het betreffende stembureau en het aantal stembiljetten, dan wel stempassen, volmachtbewijzen of kiezerspassen dat is aangetroffen.)

Paraaf van de voorzitter van het gemeentelijk stembureau:

TOELICHTING

Inleiding

Met deze regeling worden enkele wijzigingen doorgevoerd in de Tijdelijke experimentenregeling centrale stemopneming. Voor een toelichting op de experimenten wordt verwezen naar de Tijdelijke experimentenwet stembiljetten en centrale stemopneming (Stb. 2013, 240)¹ (hierna: Experimentenwet) en het Tijdelijk experimentenbesluit stembiljetten en centrale stemopneming (Stb. 2013, 368) (hierna: Experimentenbesluit). Deze regeling bevat wijzigingen op de volgende onderwerpen:

1. Redactionele wijzigingen die voortvloeien uit de wijziging van het Experimentenbesluit (Besluit van 19 december 2014 tot wijziging van het Tijdelijk Experimentenbesluit stembiljetten en centrale stemopneming in verband met het vervoer van de stembescheiden en de zitting van het gemeentelijk stembureau bij het experiment met centrale stemopneming, Stb.2015, 13);
2. Het proces-verbaal van het stembureau en van het gemeentelijk stembureau;
3. Het opnemen van een voorziening waardoor het gemeentelijk stembureau kan herstellen dat stembiljetten, stempassen, volmachtbewijzen of kiezerspassen bij de gecombineerde staten- en waterschapsverkiezingen zijn verwisseld en in de verzegelde pakken van de verkeerde verkiezing terecht zijn gekomen.

Wijzigingen als gevolg van de wijziging van het Experimentenbesluit

De Experimentenwet en het Experimentenbesluit delegeren het stellen van bepaalde (ondergeschikte) regels naar een ministeriële regeling. Het Experimentenbesluit is gewijzigd bij besluit van 19 december 2014. De wijzigingen van dat besluit hebben betrekking op het vervoer van de stembescheiden en op het uiterste aanvangstijdstip van de stemopneming door het gemeentelijk stembureau. Voor wat betreft het vervoer van de stembescheiden is in het wijzigingsbesluit geregeld dat hiervoor ook een ander opslagmiddel dan de stembus kan worden gebruikt. Dientengevolge is het begrip 'stembus' vervangen door 'transportbox'. Deze wijziging moet ook doorwerken in de Experimentenregeling. In paragraaf 2 en de artikelen 3, 8, 10 en 11 is daarom 'stembus' telkens vervangen door 'transportbox'. Voorts is naar aanleiding van het advies van de Kiesraad van 24 juli 2014 over de wijziging van het Tijdelijk Experimentenbesluit stembiljetten en centrale stemopneming² artikel 3 van de Experimentenregeling aangevuld. De Kiesraad adviseerde om in aansluiting bij artikel J 18, tweede lid, van de Kieswet een bepaling in het besluit op te nemen waarin wordt geregeld dat de stembureauleden vóór gebruik van de transportbox na moeten gaan of deze leeg is. De toezegging dat dit advies zou worden betrokken bij de aanpassing van de Tijdelijke Experimentenregeling centrale stemopneming wordt met de toevoeging van een nieuw lid aan artikel 3 van deze regeling gestand gedaan.

Wijzigingen in het proces-verbaal

De processen-verbaal van het stembureau en het gemeentelijk stembureau worden op een aantal punten gewijzigd. Ten eerste zijn de processen-verbaal aangepast in verband met de waterschapsverkiezingen die tegelijk met de statenverkiezingen op 18 maart 2014 voor het eerst in het stembureau zullen plaatsvinden. Daartoe is aan beide processen-verbaal toegevoegd dat deze ook betrekking kunnen hebben op de algemene besturen van de waterschappen. In het proces-verbaal van het stembureau wordt daarnaast het nummer van het stembureau opgenomen. Verder volgt uit het Experimentenbesluit dat, wanneer blijkt dat het aantal uitgebrachte stemmen dat geteld wordt door het gemeentelijk stembureau hoger of lager is dan het aantal kiezers dat door het stembureau tot de stemming is toegelaten, het gemeentelijk stembureau de stempassen, kiezerspassen en volmachtbewijzen voor het betreffende stembureau opnieuw telt.³ Het gemeentelijk stembureau stelt in dat geval dus opnieuw vast hoeveel kiezers er tot de stemming zijn toegelaten. Dit is aan het proces-verbaal voor het gemeentelijk stembureau toegevoegd. Voor een goed inzicht in het verloop van de experimenten is het wenselijk om het aantal malen dat geteld is en de alternatieve verklaringen voor het opnieuw tellen waarneembaar te maken in het proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau. Het proces-verbaal is met het oog hierop aangepast. Er wordt geregeld dat per stembureau zichtbaar wordt hoe vaak een telling van de stembiljetten of een

¹ Zie ook Kamerstukken 33 573.

² Advies Wijziging Tijdelijk Experimentenbesluit stembiljetten en centrale stemopneming, 24 juli 2014, kenmerk 2014-0000374960 te vinden op www.kiesraad.nl.

³ Zie artikel 34 van het Tijdelijke experimentenbesluit stembiljetten en centrale stemopneming.

telling van de stempassen, kiezerspassen en volmachtbewijzen heeft plaatsgevonden door het gemeentelijk stembureau.

Daarnaast wordt het proces-verbaal zodanig aangepast dat de aantallen stempassen, kiezerspassen en volmachtbewijzen per stembureau, zoals vastgesteld door de telteams van het gemeentelijk stembureau dienen te worden uitgesplitst in het proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau omdat deze aantallen moeten worden ingevoerd in OSV en zij nu niet op het proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau staan opgenomen, terwijl de aantallen af kunnen wijken van de aantallen zoals vastgesteld op het stembureau.

Ook wordt geregeld dat in het proces-verbaal meer ruimte beschikbaar is voor een toelichting indien er een verschil wordt vastgesteld tussen het aantal toegelaten kiezers en het aantal getelde stembiljetten. Daarnaast wordt ruimte geboden aan het gemeentelijk stembureau om een verklaring te geven voor de vastgestelde verschillen.

In Bijlage 2 bij Model II wordt verduidelijkt dat het hier gaat om uitkomsten per stembureau, zoals vastgesteld door het gemeentelijk stembureau.

Voorts is het proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau, mede naar aanleiding van het advies van de Kiesraad, zo aangevuld dat indien het gemeentelijk stembureau stembescheiden van een andere verkiezing heeft aangetroffen of stembescheiden van zijn eigen verkiezing uit de verzegelde pakken van de andere verkiezing heeft gehaald, dit duidelijk uit het proces-verbaal blijkt. De processen-verbaal kunnen, overeenkomstig de suggestie van de Kiesraad, worden gebruikt om te evalueren hoe vaak het voorkomt dat bij gecombineerde verkiezingen stembescheiden bij de verkeerde verkiezing terecht komen.

Tot slot wordt het proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau zo gewijzigd dat het totaal aantal geldige, blanco en ongeldige stemmen in de gemeente kan worden genoteerd.

Centrale stemopneming bij gecombineerde stemmingen

Op 18 maart 2015 worden er voor het eerst gecombineerde provinciale staten- en waterschapsverkiezingen gehouden. De Experimentenregeling moet hiermee rekening houden en ook met de bijzondere omstandigheden die zich daarbij kunnen voordoen. Het is wenselijk dat geregeld is hoe gemeentelijke stembureaus moeten handelen als blijkt dat stembiljetten, stempassen, volmachten of kiezerspassen van de ene verkiezing in de verzegelde pakken van de andere verkiezing terecht zijn gekomen. Daarom wordt er in het nieuwe artikel 6a een bepaling aan deze regeling toegevoegd die duidelijk maakt dat als gemeentelijke stembureaus het vermoeden hebben dat stembescheiden per abuis zijn verwisseld, de gemeentelijke stembureaus de verzegelde pakken van de andere verkiezing kunnen openen om dit te verifiëren. Omdat de verzegelde pakken van de andere verkiezing in de praktijk hetzij bij het andere gemeentelijk stembureau, hetzij bij burgemeester en wethouders berusten, zal het gemeentelijk stembureau een verzoek aan burgemeester en wethouders richten, zodat het beschikking krijgt over de betreffende pakken. Als inderdaad blijkt dat stembescheiden verkeerd terecht zijn gekomen kunnen deze in de verzegelde pakken van de juiste verkiezing worden gevoegd en worden meegeteld. Artikel 6a, eerste lid, geeft het gemeentelijk stembureau dat stembescheiden tekort komt immers de bevoegdheid deze uit de pakken van de andere verkiezing te halen en deze bij de juiste verkiezing te betrekken. Van het aantreffen van stembescheiden van een andere verkiezing, het openen van pakken, en van hetgeen daarbij is aangetroffen, dient het gemeentelijk stembureau verslag te doen in het proces-verbaal van de eigen verkiezing. Het proces-verbaal is met het oog hierop uitgebreid. Zodra het gemeentelijk stembureau de uitslag heeft vastgesteld, zorgt het ervoor dat behalve het hoofdstembureau en het vertegenwoordigend orgaan van de eigen verkiezing ook het hoofdstembureau van de andere verkiezing een afschrift van het proces-verbaal krijgt. Zodoende kunnen alle hoofdstembureaus en centraal stembureaus tijdig kennis nemen van de mogelijke opening van verzegelde pakken en het herstellen van fouten. Overeenkomstig het advies van de Kiesraad is deze verplichting in het tweede lid van artikel 6a juridisch verankerd.

Een vermoeden dat stembescheiden zijn verwisseld kan gebaseerd zijn op het feit dat er in de verzegelde pakken van de eigen verkiezing stembescheiden van een andere verkiezing worden aangetroffen. Ook is het mogelijk dat er juist een aantal stembescheiden van de eigen verkiezing lijkt te ontbreken of er een op voorhand onverklaarbaar groot verschil is tussen het aantal toegelaten kiezers en het aantal stembiljetten. Als er voor beide verkiezingen centraal wordt geteld en als de eerste van deze centrale stemopnemingen al is afgerond zonder dat er onregelmatigheden zijn geconstateerd ligt het niet voor de hand dat er bij de centrale stemopneming van de andere verkiezing een vermoeden bestaat dat stembescheiden zijn verwisseld. Indien er namelijk sprake zou zijn geweest van een verwisseling van stembescheiden dan had het gemeentelijke stembureau dat verantwoordelijk was voor de eerste centrale stemopneming tot dezelfde conclusie moeten komen en op grond daarvan de verzegelde pakken van de andere verkiezing kunnen inspecteren. Indien dit niet is gebeurd kan ervan worden uitgegaan dat dergelijke onregelmatigheden zich niet hebben voorgedaan. Als er slechts bij een van beide verkiezingen een centrale stemopneming plaatsvindt, kan het gemeentelijke stembureau in de verzegelde pakken van het stembureau kijken en verkeerd terechtgekomen stembescheiden uit de pakken halen en bij de eigen verkiezing betrekken. Mocht het gemeen-

telijk stembureau bij de stemopneming stembescheiden van de andere verkiezing aantreffen, dan maakt het hiervan melding op het proces-verbaal en zorgt het ervoor dat de stembescheiden apart worden verpakt. Op het betreffende pak wordt het nummer van het stembureau vermeld waarvan de verkeerd geplaatste stembescheiden afkomstig zijn en het aantal aangetroffen stembescheiden. Als er later door het centraal stembureau of het volksvertegenwoordigend lichaam tot een hertelling wordt besloten, kunnen de in eerste instantie verkeerd terechtgekomen stembescheiden alsnog bij de juiste verkiezing worden betrokken. In de specifieke situatie dat er alleen geëxperimenteerd wordt met de centrale stemopneming van de waterschapsverkiezingen en deze op de vrijdag na de stemming plaatsvindt, dient het gemeentelijk stembureau van de waterschapsverkiezing, indien het de pakken van de provinciale statenverkiezing heeft geopend, ook een afschrift van zijn proces-verbaal te sturen aan het centraal stembureau van de provinciale statenverkiezing. Het hoofdstembureau van de provinciale statenverkiezing kan op dat moment al bijeengekomen zijn en heeft dan geen kennis kunnen nemen van het feit dat er wellicht stembescheiden zijn verwisseld en dat de verzegelde pakken zijn geopend en mogelijke fouten zijn hersteld. Het is daarom van belang om in deze situatie het centraal stembureau van de provinciale statenverkiezing hiervan op de hoogte te brengen, zodat het met deze bijzondere omstandigheid rekening kan houden.

De gemeenten die meedoen aan het experiment met centrale stemopneming ontvangen van het ministerie van BZK nog nadere informatie over onder meer organisatorische en logistieke aspecten van de centrale stemopneming. Daarbij zal ook worden ingegaan op de procedure in het geval er een vermoeden bestaat over het verwisselen door het stembureau van stembescheiden. Deze informatie zal ook met de gemeenten die meedoen aan het experiment worden besproken.

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk*